

Preses relīze

Luksemburgā, 2018. gada 18. decembrī

ES finansējums nevalstiskajām organizācijām ir jāpadara pārredzamāks, norāda revidenti

Saskaņā ar jauno Eiropas Revīzijas palātas ziņojumu ES finansējuma novirzīšanai humānajai un attīstības palīdzībai, vides aizsardzībai, kultūrai un citiem mērķiem ar NVO (nevalstisko organizāciju) starpniecību ir jābūt pārredzamākai. Revidenti brīdina, ka pašreizējā sistēma, ko izmanto organizāciju atzīšanai par NVO, nav uzticama, un Eiropas Komisijai nav pietiekami izsmeļošas informācijas par to, kā nauda tiek izlietota. Arī tad, kad ES līdzekļi tiek piešķirti nevalstiskajām organizācijām netieši ar ANO struktūru starpniecību, trūkst skaidrības.

NVO palīdz Komisijai izstrādāt, īstenot un uzraudzīt ES programmas daudzās politikas jomās, tādās kā humānā un attīstības palīdzība, vide, kā arī pētniecība un inovācija. No 2014. gada līdz 2017. gadam Komisija bija ieplānojusi izdevumus aptuveni 11,3 miljardu EUR apmērā, lai tos izmantotu NVO.

Revidenti pārbaudīja, kā Komisija noteica, ka vienība ir NVO, kā NVO izmantoja ES finansējumu un vai Komisija šo informāciju atklāja pārredzamā veidā. Galveno uzmanību viņi pievērsa ārējām darbībām.

Revidenti secināja, ka informāciju par NVO izmantoto ES finansējumu Komisija nesniedz pietiekami pārredzamā veidā. Viņi norāda, ka, ņemot vērā uz pašdeklarāciju balstīto NVO statusa piešķiršanu Komisijas grāmatvedības sistēmā un ierobežotās pārbaudes, vienības klasificēšana par NVO nav uzticama. NVO vadīto projektu atlase kopumā ir pārredzama, tomēr dažādi Komisijas dienesti trešo pušu piešķirtās dotācijas nepārvalda vienādi, un revidēto ANO struktūru veiktās NVO atlases procedūras ne vienmēr ir pārredzamas.

Revidenti norāda, ka dati, kas savākti par NVO izmantotajiem ES līdzekļiem, nav viendabīgi, un Komisijas rīcībā nav visaptverošas informācijas, īpaši attiecībā uz starptautisko NVO tīkliem un tiem projektiem, ko pārvalda netieši. Turklāt netiešās pārvaldības jomā pieejamās informācijas trūkums neļauj pārbaudīt izmaksas.

*“ES ir lielākā atbalsta sniedzēja pasaulē, un NVO bieži vien ir uzticēta būtiska loma šīs palīdzības sniegšanā. Tomēr ES nodokļu maksātājiem ir tiesības zināt, ka viņu nauda tiek piešķirta pienācīgi noteiktām organizācijām un ka Komisijas pienākums ir par to sniegt pilnīgu atskaiti,” paziņoja par šo ziņojumu atbildīgā Eiropas Revīzijas palātas locekle **Annemie Turtelboom**.*

Šī preses relīze sniedz kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas sagatavoto īpašo ziņojumu.

Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – runaspersona T: (+352) 4398 47063 M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – preses sekretārs T: (+352) 4398 45410 M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Informācija par NVO izmantoto ES finansējumu ir publicēta vairākās sistēmās, bet atklāto ziņu detalizācijas pakāpe ir ierobežota, atzīst revidenti, lai gan par humāno un attīstības palīdzību Komisija parasti ziņo saskaņā ar starptautiskajiem pārredzamības standartiem. Attiecībā uz sešiem revidētajiem projektiem ANO struktūras pieciem projektiem vai nu npublicēja, vai tikai daļēji publicēja līgumus, kas piešķirti NVO, un Komisija nepārbaudīja, vai ANO struktūras šo prasību bija izpildījušas.

Revidenti iesaka Eiropas Komisijai

- nodrošināt, lai tās grāmatvedības sistēmā ietvertā informācija par NVO būtu ticamāka;
- pārbaudīt, vai trešās personas piemēro noteikumus un procedūras saistībā ar nevalstiskajām organizācijām piešķirtajām ES dotācijām;
- uzlabot informāciju, kas savākta par NVO izmantoto finansējumu;
- pieņemt kopīgu pieeju attiecībā uz detalizētas informācijas publicēšanu par līdzekļiem, kas sniegti nevalstiskām organizācijām;
- pārbaudīt, vai ANO struktūras publicē pilnīgus un precīzus datus par ES finansējumu, kas piešķirts NVO.

Piezīmes izdevējiem

Lai gan jēdziens “NVO” tiek plaši izmantots, vispārpieņemtas definīcijas starptautiskā līmenī nav. Eiropas Savienībā NVO statusu dažās dalībvalstīs nosaka organizācijas juridiskā forma, bet citās tas ir atkarīgs no darbības veida.

Eiropas Komisijas 1997. gada paziņojumā ir norādītas piecas NVO pazīmes. Tās ir šādas: 1) brīvprātīga organizācija ar formālu vai institucionālu struktūru; 2) organizācija, kas nesadala peļņu; 3) nav atkarīga no valdības un valsts iestādēm; 4) netiek pārvaldīta ar mērķi gūt personisku labumu, un 5) tās darbība vismaz daļēji sniedz labumu sabiedrībai.

Ar īpašajiem ziņojumiem ERP iepazīstina Eiropas Parlamentu un ES Padomi, kā arī citas ieinteresētās personas, tādās kā valstu parlamenti, nozares un pilsoniskās sabiedrības pārstāvji. Lielākā daļa no mūsu sagatavotajiem un ziņojumos iekļautajiem ieteikumiem tiek īstenota. Augstais ieteikumu īstenošanas līmenis liecina, ka mūsu darbs dod labumu ES iedzīvotājiem.

Īpašais ziņojums Nr. 35/2018 “NVO izmantotā ES finansējuma pārredzamība: ir jādara vairāk” ir pieejams ERP tīmekļa vietnē (eca.europa.eu) ES 23 valodās.